

'SİMBİYOZ' FIRSATLARI

Ebru Dildar Edin

SİMBİYOZ AVCILARI

* Simbiyoz yakın fiziksel birliktelik içinde yaşayan iki farklı organizma arasında her ikisinin de avantajına anlamına geliyor.

EBRU
SUNGUR

6

"Bu platformda şirketler endüstriyel iş birliği içinde çalışıyor, birinin atık veya yan ürününü diğeri hammadde olarak kullanıyor. Tüm sektörler arasında simbiyoz fırsatlarını destekliyoruz."

Sürdürülebilir sanayi ve döngüsel ekonomi konusunda herkesin bir sözü var. Çünkü hem dünyamızı çok seviyoruz hem de başta Avrupa Yeşil Mutabakatı olmak üzere çeşitli anlaşmalar, taahhütler şirketlerin bu konuya 'duyarlı olmasını' sağlıyor. Yapılan seminerler, verilen eğitimler çok değerli. Peki somut döngüsellik tarafında hangi gelişmeler var? Bu soruyu İş Dünyası ve Sürdürülebilir Kalkınma Derneği (SKD) Türkiye Yönetim Kurulu Başkanı Ebru Dildar Edin'e sorduk.

20 yıla yakın süredir Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarını temel alan stratejiyle sürdürülebilirlik alanında hem çevresel hem de sosyal boyutu ile iş dünyasına rehberlik ettiklerini hatırlatan Ebru Dildar Edin, "Kurduğumuz günden bu yana hedefimiz somut adımlar atmak ve ölçülebilir çıktılar ortaya koymak. İklim krizi ile mücadelede geldiğimiz acil eylem noktası da sürdürülebilirlikte söyleme dayalı hiçbir aksiyonun başarıya ulaşmadığını gösteriyor. Sürdürülebilir sanayi ve döngüsel ekonomi de etki yaratan somut çıktılara imza attığımız odak alanımız" dedi.

Atıklar hammadde oluyor

Ebru Dildar Edin, bu konudaki çalışmalarını ayrıntılı şekilde anlattı: "Türkiye'nin döngüsel ekonomiye geçişine büyük katkı sağlayan bir platform olan Türkiye Döngüsel Ekonomi Platformu'nda sadece SKD Türkiye üyelerinin değil, 24 farklı sektörden yaklaşık 250 şirketin yer almasıyla 3.8 milyon euro'ya karşılık gelen 77 bin tona yakın malzemenin geri kazanılmasını sağladık. Bu platformda şirketler endüstriyel iş

birliği içinde çalışıyor, birinin atık veya yan ürününü diğeri hammadde olarak kullanıyor. Örneğin pastörize sıvı yumurta üreten bir üyemizin atığı olan yumurta kabukları, Ar-Ge firması üyemiz tarafından değerlendirilerek yumurta kabuğu tozundan doğal gıda koruyucu ve kalsiyum takviyesi olarak üretildi. Başka bir örnekte, FMCG sektöründen bir üyemizin üretimden çıkan standart dışı deterjan vb. ürünleri, başka bir üyemiz tarafından işlenerek halı ve araba deterjanı üretiminde kullanılıyor. Platform kapsamında endüstriyel simbiyoz çalışmalarını dijital platformumuz Türkiye Materials Marketplace (TMM) altında yoğun olarak destekliyoruz. TMM'de düzenli olarak üyelerimizin çıktılarını birlikte inceleyip geri kazanım ve endüstriyel simbiyoz olanaklarını belirliyoruz. Endüstriyel simbiyoz çalışmalarını ve TMM işlem hacmini artırmak üzere endüstriyel simbiyoz çalıştayları düzenliyoruz. Bu çalıştaylar sayesinde 120'den fazla iş birliği fırsatı belirlendi ve üyelerimiz ile birlikte bu fırsatların analizi yapıldı. İstanbul Sanayi Odası iş birliğinde İSTKA fon desteğiyle yürüttüğümüz Döngüsel Ekonomi ve Kaynak Verimliliği Platformu projemizde de endüstriyel simbiyoz çalıştayları düzenleyip İstanbul sanayisi başta olmak üzere tüm sektörler arasında simbiyoz fırsatlarını destekliyoruz."

Plastikte 18 bin ton azalma

Benzer bir diğeri iş birliğini Global Compact Türkiye ve TÜSİAD ile hayata geçirdiklerini belirten Ebru Dildar Edin, "Türkiye'nin ilk ve tek plastik girişimi İş Dünyası Plastik Girişimi'nde 33 şirket plastik kullanımını azaltmak adına 2023 yılına kadar verdikleri taahhütlerde

birinci yıl için yüzde 41.1 oranında ilerleme sağladılar. Yaklaşık 18 bin tonluk bu azaltım, toplam 40 bin ailenin plastik kullanım miktarına denk geliyor"

bilgisini verdi.

Eylem planı açıklayacak

Düşük karbon çalışmalarıyla

Türkiye'nin yeşil dönüşüm ve net sıfır emisyon hedefine katkı sağlayacak projeleri hayata geçirdiklerini kaydeden Ebru Dildar Edin şunları söyledi:

"Geçtiğimiz yıl 'Hedef Net Sıfır Karbon Hareketi'ni başlattık ve 56 şirketin sıfır karbon hedefi vermesine katkı sağladık. Sürdürülebilirlik alanında stratejik önem taşıyan konularda yaratıcı çözüm yolları ortaya koymak üzere Yuvarlak Masa Buluşmaları başlattık. Do! projesi de somut adımlarımıza örnek önemli bir proje. Bunun yanında Türkiye'nin döngüsel ekonomiye geçiş potansiyelinin değerlendirilmesi için başlatmış olduğumuz DEEP Projesi ile de Türkiye'nin yeşil dönüşüme geçişinde kilit rol oynayacak Türkiye'nin döngüsel ekonomi yol haritasını ve eylem planını ortaya koyacağız. Ülkemizde döngüsel ekonomi alanında kat edilmesi gereken çok yol var. SKD Türkiye olarak yarattığımız etkiyi büyüterek iş dünyasına katkı sağlamayı sürdüreceğiz."

8

Duyarlı çalışanlarla 'net sıfır' hedefine katkı

■ **SKD Türkiye'nin Duyarlı OL! projesiyle ilgili bilgi verir misiniz? Kaç şirkete, bu şirketlerde kaç çalışana ulaşıldı? Projenin başlangıcından bugüne kazanımlar neler oldu?**

Duyarlı OL! (do!), şirketlerin ve çalışanların çalışma alanlarında farkındalık yaratarak çevresel ayak izlerini düşürmelerine olanak sağlayan ve kurumların net sıfır karbon hedeflerine katkıda bulunduğumuz bir proje. Şirketlere yönetim, sürdürülebilir satın alma, enerji yönetimi, su yönetimi ve atık yönetiminden oluşan beş ana başlıkta entegre çevre yönetim sistemini hayata geçirmeleri konularında rehberlik ediyoruz. Projeye 2015 yılında başladık. Zaman içerisinde sürdürülebilirlik hedeflerinin kurum çalışanları tarafından içselleştirilmesi daha da önem kazandı. Sürdürülebilirlik hedefleri şirketlerin stratejik iş hedeflerine dönüştü. Do! da şirketler için kıymetli bir araç haline geldi. İçerisinde bulunduğumuz teknolojik dönüşüme ayak uydurarak

do!ya ait tüm süreçleri geçtiğimiz yıl dijitalle taşıdık. Proje, kullanıcı dostu alt yapısı ile kurumların projenin tüm adımlarını kolaylıkla takip ederek, gelişim aşamalarına ve tüm verilerine çevrim içi olarak her an her ortamda kolaylıkla ulaşabilmelerine imkan tanıyor.

Do! uzun soluklu bir yolculuk. Geçtiğimiz yıl itibarıyla 9 kurum tarafından kullanılıyor. Bu 9 kurumda toplamda 7 bin 846 çalışan, ofislerde kazandığı sürdürülebilir alışkanlıkları günlük hayatlarının her noktasında uygulayabiliyor. İş dünyasında çevre dostu çalışma alanları oluşturmak ve çalışanları teşvik etmek için büyük bir çaba olduğunu görüyoruz. Do! kurum bünyesinde entegre bir çevre yönetim sistemi kurulmasına katkıda bulunulmasının yanı sıra bir iç iletişim projesi olarak da şirketlere katkı sağlıyor. Dijital araç içerisinde yer alan sürdürülebilir yaşam alışkanlıklarını temel alan bilgilendirici ve yol gösterici infografik mailing içerikleri, öneri ve ipuçları, dijital

ekran tasarımları ve özel günlerde yürütülebilecek faaliyet önerilerini şirketler iç iletişimde kullanılıyorlar. Bu yönlendirmeler çalışanlara farkındalık sağlama, sürdürülebilirlik kültürünün kurum bünyesinde benimsenmesi ve belirli teşvikler ile çalışan katılımını sağlama düzeyinde değerli bir rol oynuyor. Çalışanlara bu konuda rehberlik etmek ve teşvik etmek, şirketlerin net sıfır ve sürdürülebilirlik hedeflerine de daha sürdürülebilir bir gelecek inşa etmelerinde katkı sağlıyor.

Do! kurumlara tepeden tırnağa sürdürülebilirlikle ilgili aksiyon önerileri sağlamanın yanında çalışanların şirket dışında özel yaşantılarına entegre edebilecekleri aksiyon önerileri de barındırıyor. Dolayısıyla sadece şirketlere değil topluma da kazanım yaratan bir proje. SKD Türkiye üyeleri dışında da projeye katılım mümkün. Sürdürülebilirlikte tepeden tırnağa etki yaratmak isteyen tüm şirketleri aramızda görmek isteriz.

Damlamayla verimli ve su tasarruflu buğday

■ **Sürdürülebilir tarım ve gıdaya erişim konusunda SKD Türkiye bugüne kadar hangi çalışmaları yaptı? Bu alandaki çalışmaların ölçülebilir etkileri konusunda bilgi verir misiniz?**

Ülkemizde su kaynaklarının yüzde 70'ten fazlası tarımda kullanılıyor. Tarımsal faaliyetler için ihtiyaç duyulan su miktarının sürdürülebilir bir şekilde sağlanabilmesi için su verimliliğinin artırılması kritik öneme sahip. Küresel ısınma ile su kaynakları da ciddi risklerle karşı karşıya. Birleşmiş Milletler Su Konferansı'nda dünyada halen temiz suya erişimi olmayan 2 milyar insan olduğu ve 3.6 milyar insanın ise temel temizliğe erişiminin olmadığı açıklandı. Uzun dönem iklim değişikliği tahminlerine göre, ülkemizde de su kaynaklarının yaklaşık yüzde 25 azalması bekleniyor.

Su krizinde ise iklim değişikliği yüzde 20, yanlış su kullanımı ise yüzde 80 oranında etkili.

Geldiğimiz noktada sürdürülebilir tarım ve gıdaya erişim odak alanımızda su riskleri önceliklendirdiğimiz bir konu. Bu doğrultuda tarımda su verimliliği ve su ayak izi farkındalığı sağlamak amacıyla geçtiğimiz yıl "Su Riskleri Projesi"ni başlattık. Ankara Üniversitesi Su Yönetimi Enstitüsü, Ülker'in ana sponsorluğunda ve Brisa, IC Çıtaş İnşaat, PepsiCo, Süttaş, Toros Tarım ve TürkTraktör'ün destek sponsorluğunda başlattığımız proje Kırıkkale ili Delice ilçesinde uygulandı. Tarımda modern sulama yöntemlerinin uygulanmasının su güvenliği için önemini araştırmamızda gördük. 2050 yılına kadar tarımsal su ihtiyacının 1.5 katına çıkması beklenen Kızılırmak Havzası'nda, damla

sulama yöntemi ile üretilen buğday için yüzde 20 oranında ürün verimliliği ve yüzde 30 oranında su tasarrufu sağlanması çok önemli bir başarı. Bölgedeki çiftçilerin modern sulama yöntemleri ile ilgili eğitim almış olması da farkındalığı artırdı. Şimdi modern sulama yöntemlerinin yaygınlaştırılması için elimizden gelen tüm çabayı göstereceğiz

Mevcut sponsorlarımızın yanı sıra Wilo Türkiye ve Şekerbank'ın da destek sponsor olarak katkı sunmaya başladığı projemizin 2. fazında: Kırıkkale bölgesinde üretim yapan çiftçilerin karşılaştığı zorlukların aşılmasına yönelik yol haritasının belirlenmesini ve verimli sulama yöntemlerinin yaygınlaştırılmasına yönelik faaliyetlerin yürütülmesini planlarken, 1. faz sonuçlarının da doğrulanmasını amaçlıyoruz.

'Yeşil adımlarını raporlayan kazanır'

■ **Sürdürülebilirlik ve Yeşil Mutabakat'a uyum çerçevesinde hareket eden bir şirkete bu yıl içinde hangi konuyu öncelemesini tavsiye edersiniz?**

AB Yeşil Mutabakat uyum sürecinde sürdürülebilirlik politikaları ile desteklenen Döngüsel Ekonomi Eylem Planı ve stratejik önceliklerimiz arasında yer alan atık yönetimi tüm sektörler için büyük fırsatlar barındırıyor. Bu fırsatların iyi değerlendirilmesi için doğru risk ve fırsat analizlerinin yapılması, sürdürülebilirlikte somut çıktılar hedefleyen aksiyonların iş yapış şekline getirilmesi gerekiyor. Öncelikle bu yol planı şirketlerin öncelikleri arasında yer almalı. Sosyal içerme ve kapsayıcılıktan uzak politikalar sürdürülebilirlik hedeflerinden uzak kalıyor. Şirketlerin çevresel, sosyal ve yönetim boyutları ile sürdürülebilirliği ele alması önemli. Bunun yanında şirketin mutlaka ESG kriterlerini belirlemesi lazım.

Bu yol haritaları, ilgili şirketin özel sektörde faaliyeti gösterdiği alana ve mevcut duruma bağlı olarak ortaya konmalı. Ayrıca, müşteri talepleri, sektör trendleri ve düzenleyici gereklilikler gibi dış faktörlerinin de dikkate alınması hedeflerin gerçekçi olması için önemli. Şüphesiz şirketlerin yeşil dönüşüm yolculuğunda önceliklendirmesi gereken

öncelikli konu karbon ayak izini azaltmaya yönelik aksiyonlar olacaktır. Fosil yakıtların kullanımını azaltmak, enerji verimliliğini artırmak ve yenilenebilir enerji kaynaklarına geçiş yapmak gibi çeşitli stratejiler uygulayarak bir başlangıç yapılabilir. Yine, bir şirketin atık miktarını azaltması ve geri dönüşüm oranını artırması, çevresel etkinliğini iyileştirmesi için önemli bir adımdır. Tedarik zincirinde sürdürülebilirlik ilkesini benimsemek, şirketlerin AB Yeşil Mutabakat'ına uyumda etkisini büyük ölçüde artırabilir.

Tüm bunlarla birlikte AB Yeşil Mutabakat'ına uyum çerçevesinde hareket eden bir şirketin raporlama konusunu gündemine almama gibi bir şans yok. Sürdürülebilirlik raporlamasının düzenli bir biçimde yapılması, bir şirketin şeffaflık prensibini esas alacak şekilde sürdürülebilirlik taahhütlerini ve performansını paylaşması günümüzde iş dünyasının bu yönde atması gereken en önemli adımlardan biri. Sürdürülebilirliğin şirketin tabanına yayılması ve tüm çalışanlar tarafından anlaşılması hedeflerin içselleştirilmesi için önemli.

ODA, BORSA VE BİRLİK BAŞKANLARI, ŞİMŞEK VE BOLAT İLE BİR ARAYA GELİYOR

İş dünyası istişare için Ankara'da

Ekonomi yönetimi, önümüzdeki ay açıklanacak Orta Vadeli Plan hazırlık sürecinde iş dünyasıyla görüşme trafiğini hızlandırdı. Geçen hafta Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz'la bir araya gelen oda, borsa ve birlik başkanları, bugün de Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ile Ti-

caret Bakanı Ömer Bolat'ın katılacağı istişare toplantısında görüş, beklenti ve değerlendirmelerini dile getirecek. Toplantıya aralarında TOBB, İSO, İTO, TİM gibi kuruluşların da bulunduğu 40'a yakın özel sektör temsilcisi katılacak. İstişare toplantısında, OVP öncesi sektör temsilci-

lerinin genel sorunlar ve çözüm önerileri masaya yatırılacak. İş dünyası temsilcilerinin EKONOMİ'ye verdiği bilgilere göre, toplantıda dile getirilecek konuların başında, finansmana erişim sorunu yer alıyor. Yüksek maliyet artışları ve istihdam da gündem maddeleri arasında. /06

MALİYE VE TİCARET BAKANLARI İLE YAPILACAK TOPLANTIYA 40'A YAKIN STK TEMSİLCİSİ KATILACAK

İş dünyasından Ankara çıkarması

YENERKARADENİZ / İSTANBUL

Yılın ilk yarısında sonra eren genel seçimler sonrası iş başı yapan yeni kabine, eylül ayında açıklanacak Orta Vadeli Plan (OVP) öncesi görüşme trafiğini hızlandırdı. Geçen hafta iş dünyası temsilcileri ile bir araya gelen Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın ardından bugün de Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ve Ticaret Bakanı Ömer Bolat, iş dünyası örgütleri ve sivil toplum kuruluşu (STK) temsilcileri ile saat 10'da Ankara'da bir istişare toplantısı düzenleyecek.

Sektör meclislerinden görüş alındı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), **İstanbul Sanayi Odası (İSO)**, **İstanbul Ticaret Odası (İTO)**, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM), Birleşmiş Markalar Derneği (BMD), Türkiye Giyim **Sanayicileri** Derneği (TGSD), Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu (TESK), Türkiye Alışveriş Merkezleri ve Perakendeciler Federasyonu (TAMPF) gibi etkin

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ile Ticaret Bakanı Ömer Bolat, bugün Ankara'da 40'a yakın STK temsilcisi ile bir araya geliyor. Finansmana erişim başta olmak üzere güncel sorunların görüşüleceği toplantıda çıkacak öneriler ile OVP'ye son şekli verilecek.

derneklerin başkanlarının davetli olduğu istişare toplantısında OVP öncesi genel sorunlar ve çözüm önerileri masaya yatırılacak.

İş dünyası temsilcilerinin EKO-

NOMİ'ye verdiği bilgilere göre tüm STK'lar için dile getirilecek sorunların başında finansmana erişim yer alıyor. Toplantıda görüşlerini aktaracak olan sektör temsilcileri,

son dönemde hem özel hem de devlet bankalarında finansman maliyetlerinin artmasına rağmen ulaşılabilirlik ile ilgili herhangi bir çözüme ulaşılmadığını belirtiyorlar. İş

dünyası temsilcileri, sorunun çözümü kavuşmaması durumunda önümüzdeki dönemde ödeme zincirinde bir kopuş yaşanabileceği uyarısını dile getiriyorlar. Toplantıda finansman sıkıntısının yanı sıra bankaların uyguladığı ek maliyetler, öngörülebilir politikalar, döviz kurları, birçok sektörde meydana gelen istihdam çıkışları gibi farklı konular da gündeme taşınacak.

İLK TOPLANTI İSTANBUL'DA CEVDET YILMAZ İLE YAPILDI

Geçen ay Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, İstanbul'da iş dünyasının temsilcileriyle bu kapsamda "OVP Çerçevesinde Türkiye ve İstanbul Ekonomi Gündemi" başlıklı toplantı düzenlemişti. Dolmabahçe Sarayı'nda

gerçekleştirilen toplantıya, **MÜSİAD**, **TOBB**, Uluslararası Yatırımcılar Derneği (YASED), **Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD)**, TESK, **İTO**, **İSO**, DEİK, TİSK ve TİM, başta olmak üzere çok sayıda STK temsilcisi, dernek başkanı ve üyelerinin de

aralarında bulunduğu pek çok iş insanı katılmıştı. Toplantıda, yeni OVP hazırlıkları kapsamında, Türkiye'nin cari açığını azaltıcı, ihracat ve uluslararası doğrudan yatırımları artırıcı politikalar konusunda görüş ve öneriler paylaşılmıştı.

OVP için de temel oluşturacak

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin (TOBB) toplantı öncesinde 60'ı aşkın sektör meclisinden ayrı görüş topladığı da gelen bilgiler arasında. Edindiğimiz bilgilere göre söz konusu istişare toplantısı Orta Vadeli Program (OVP) için de önemli bir kılavuz niteliği taşıyacak toplantıda dile getirilecek konular ışığında OVP'ye son şekli verilecek. Maliye ve Ticaret bakanları ve iş dünyası arasında gerçekleştirilecek toplantıda genel ekonomik sorunların yanı sıra sektörlerin özel sorunlarının da gündeme getirilmesi hedefleniyor.

SEKTÖREL HABERLER

Istanbul Sanayi Odası Türkiye PMI® İmalat Sanayi Raporu
Faaliyet Koşulları Genel Olarak Değişim Göstermedi**Temmuz 2023 Önemli Noktalar:**

- Manşet PMI Temmuz'da 49,9 olarak gerçekleşti
- Girdi fiyatlarında Mart 2022'den beri en hızlı artış gerçekleşti
- Yeni siparişler son beş aydır ilk kez yavaşladı

Özet:

Türk imalat sektörünün faaliyet koşulları Temmuz ayında genel olarak yatay seyretti. Bu durum, güçlenen enflasyonist baskılara bağlı olarak üretim ve yeni siparişlerdeki genişleme eğiliminin sona ermesinden kaynaklandı. Firmalar buna rağmen istihdam hacimlerini genişletmeye devam etti.

Istanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), imalat sanayinin kaydettiği performansı sergilemek amacıyla tasarlanmış tek rakamlı, bileşik performans göstergesidir. Manşet gösterge; yeni siparişler, fabrika çıkışları, istihdam, tedarikçilerin teslim süresi ve satın alma stokları gibi göstergelerden elde edilmiştir. 50,0 değerinin üzerinde ölçülen tüm rakamlar sektörde genel anlamda iyileşmeye işaret etmektedir.

Manşet PMI, Temmuz ayında nötr seviye 50,0'in hafif altına geriledi. Haziran'da 51,5 olan endeksin Temmuz'da 49,9 düzeyinde gerçekleşmesi faaliyet koşullarının genel olarak değişim göstermediğine ve böylece altı aylık genişleme döneminin sona erdiğine işaret etti.

Firmalar, sektörün büyümesindeki duraksamayı genel olarak enflasyonist baskıların güçlenmesine bağladı. Temmuz'da girdi mali-

yetleri enflasyonu üst üste ikinci ay keskin bir şekilde hızlandı ve Mart 2022'den bu yana en yüksek düzeyde gerçekleşti. Anket katılımcılarının yarıdan fazlası (yüzde 52), girdi fiyatlarının ay içerisinde yükseldiğini ve bunun genel olarak döviz kurlarındaki artıştan kaynaklandığını ifade etti. Bazı katılımcılar ise ücretlerdeki yükselişin genel girdi maliyetlerinde artışa yol açtığını bildirdi.

Bu gelişmelerin sonucunda nihai ürün fiyatları da artış gösterdi ve son 16 ayın en yüksek düzeyine ulaşan enflasyon, geçmiş dönem ortalamasının da oldukça üzerinde kaydedildi.

Fiyat baskılarının güçlenmesi, Temmuz ayında müşteri talebini olumsuz etkiledi ve yeni siparişlerde son beş aydır ilk kez yavaşlamaya yol açtı. Benzer şekilde yurt dışından alınan yeni siparişler de ivme kaybetti.

Fiyat artışlarının talep üzerindeki etkisini yansıtabileceği şekilde, üretimde de dört aylık büyüme eğilimi sona erdi. Diğer taraftan, yılın başında gerçekleşen depremin ardından devam eden toparlanmanın etkisiyle, geçen aya göre üretim hacminde önemli bir değişim gözlenmedi.

Firmaların kapasite genişletmeye çalışması istihdamın üst üste üç ay artmasını sağladı. Ancak söz konusu artış ilımlı düzeyde kaydedildi.

İmalatçılar yeni sipariş akışlarındaki yavaşlama doğrultusunda satın alma faaliyetlerini azalttı. Girdi talebinin azalması ve tedarikçilerin ürün teslimatlarındaki gecikmeler, girdi stoklarının Mayıs 2020'den bu yana en yüksek oranda azalmasına yol açtı.

Yorum:

Istanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi: "Yeniden güçlenen fiyat baskıları, Temmuz ayında Türk imalat ürünlerine yönelik talebi olumsuz etkiledi. Hem girdi maliyetleri hem de satış fiyatları üçüncü çeyreğin başında çok daha yüksek oranlarda artarak firmaların yeni sipariş almasını zorlaştırdı. Bunun sonucu olarak üretimde dört aydır süren büyüme eğilimi durdu. İmalatçılar, yeni sipariş alma yönündeki çabalarını desteklemeye bakımından enflasyonun yeniden dengelenmeye başlamasını ümit ediyor olacak."

Üretim Endeksi**S: Üretiminiz bir ay öncesine göre nasıl değişti?**

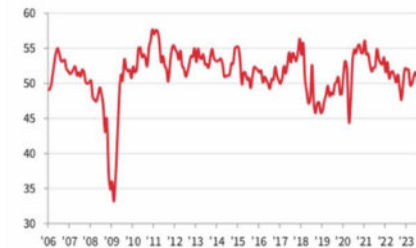
Türkiye'de imalat sanayi üretimi üst üste dört aylık büyümenin ardından üçüncü çeyrek başında hemen hemen değişmedi. Bazı firmalar Şubat'taki depremin ardından başlayan toparlanmanın sürdürdüğünü bildirirken, diğerleri güçlenen fiyat baskılarının talebi olumsuz etkilediğini ifade etti.

mev.an. 50 = bir önceki aya göre değişim yok

İstihdam Endeksi**S: Firmanızda çalışan sayısı bir ay öncesine göre nasıl değişti?**

Kapasiteyi genişletmek için gerekli ek personel ihtiyacı, Türk imalat sektöründeki istihdam artışının Temmuz ayında devam etmesinde etkili oldu. Böylece istihdamda genişleme eğilimi üç aya ulaştı. Bununla birlikte, istifalar ve emekliye ayrılmalar nedeniyle bu artış ilımlı düzeyde ve Haziran ayına kıyasla daha düşük oranda gerçekleşti.

mev.an. 50 = bir önceki aya göre değişim yok

Tarihsel bakış:

PMI Üretim Endeksi. 50 = değişime yok

